

POHJANMAAN KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMINTAKERTOMUS 2024

Organisaatio ja henkilöstö

Pohjanmaan käräjäoikeudessa on kaksi kansliaa, toinen Vaasassa ja toinen Kokkolassa. Hallinnollinen kanslia on Vaasassa. Pietarsaarella on lisäksi istuntopaikka. Tällä hetkellä tilanne Pietarsaaren istuntopaikan kohtalon osalta on epäselvä. Pohjanmaan käräjäoikeus on kaksikielinen käräjäoikeus, jonka viralliset kielet ovat suomi ja ruotsi. Pohjanmaan käräjäoikeuden työkieli on suomi. Käräjäoikeuden toimialueen kunnat ovat Halsua, Kannus, Kaskinen, Kaustinen, Kokkola, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Laihia, Lestijärvi, Luoto, Maalahti, Mustasaari, Närpiö, Pedersören kunta, Perho, Pietarsaari, Toholampi, Uusikaarlepyy, Vöyri, Vaasa sekä Veteli. Pohjanmaan käräjäoikeudessa käsitellään Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden tuomiopiirien summaariset riita-asiat.

Käräjäoikeudessa on kaksi lainkäyttöosastoa sekä erillinen hallinnollinen yksikkö. Lainkäyttöosastot toimivat sekä Vaasassa että Kokkolassa. Ensimmäinen lainkäyttöosasto (siviiliosasto) käsittelee riita-, hakemus- ja insolvenssiasioita. Osastolla on myös kirjaamo, riidattomien velkomusasioiden yksikkö sekä maaoikeus. Toinen lainkäyttöosasto (rikososasto) käsittelee pääasiassa rikosoikeudellisia asioita ja osasto vastaa päivystyskanslian toiminnoista. Käräjäoikeudessa toimii myös tiedoksiantoyksikkö.

Käräjäoikeutta johtaa laamanni, jonka tukena toiminnan johtamisessa ja kehittämisessä toimii suppea ja laaja johtoryhmä. Hallintoyksikkö tukee käräjäoikeuden lainkäyttöosastojen toimintaa ja vastaa käräjäoikeuden sisäisestä henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä viraston yleishallinnosta.

Käräjäoikeudessa oli vuonna 2024 yhteensä 83 virkaa. Tuomareiden virkoja oli 21 mukaan lukien laamannin virka, haastemiesten virkoja 10, kansliahenkilökunnan virkoja 46 ja määräaikaista virkasuhteita harjoittelijat mukaan lukien kolme. Tuomarin viroista 8 on niin sanottua kielituomarin virkaa, joissa edellytetään erityistä ruotsin kielen taitoa. Tuomioistuinharjoittelua suorittavien käräjänotaareiden virkoja oli 5, joista viroista kolme on ruotsinkielisiä virkoja.

Henkilökunnan vaihtuvuus on edelleen vuonna 2024 ollut erityisesti kansliahenkilökunnan osalta voimakasta. Perehdyttäminen, kouluttaminen ja uusien rekrytointi on sitonut huomattavassa määrin henkilöstöresursseja sekä hallinnossa että lainkäyttöosastoilla.

Pohjanmaan käräjäoikeudessa on työnalla uusi työjärjestys sekä tulevaisuussuunnitelma ja tavoitteena on, että ne olisivat valmiina vuoden 2026 alussa.

Talous ja tuloksellisuus

Käräjäoikeus käy kunkin vuoden syksyllä tulosneuvottelut Tuomioistuinviraston kanssa, missä neuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden toimintamenoista, henkilöstömäärästä ja tulostavoitteista sekä tarkastetaan kuluneen vuoden tilannetta. Vuonna 2024 käräjäoikeuden budjetti oli lisämäärärahoineen noin 6 085 000 euroa. Suurin osa menosta, eli noin 5 200 000 euroa, kohdistui henkilöstökuluihin. Muita toimintamenoja ovat muun muassa vartiointipalveluista, siivouspalveluista, työterveyskustannuksista ja pienhankinnoista aiheutuvat menot. Toimitilakulut eivät ole huomioituina budjetissa.

Käräjäoikeuden tuottavuus (työmäärä jaettuna henkilötyövuosilla) oli 109, mitä voidaan pitää keskimääräisenä verrattuna muihin käräjäoikeuksiin. Taloudellisuuden osalta käräjäoikeus ei pysynyt tavoitteessaan. Tuottavuuden ja taloudellisuuden osalta voidaan todeta, että kasvaneet asiamäärät ovat vaikuttaneet erityisesti tuottavuuteen.

Merkittävä osa lainkäyttöasioista käsitellään sähköisesti AIPA-asianhallintajärjestelmässä. AIPA:n käyttö laajentui suunnitellusti vuonna 2024 myös rikosasioihin. AIPA:n käyttöönotto ei ole tehostanut asioiden käsittelyä, vaan suuntaus on ehkäpä ollut päin vastainen. Hallintoasioiden käyttö on sähköistetty vuonna 2022 HILDA-asianhallintajärjestelmän myötä. Viime vuosina tapahtunut laajamittainen digitalisaatio mahdollistaa laajat etätyömahdollisuudet ja edistää osaltaan työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista. Etäoikeudenkäynnit vaikuttavat osaltaan oikeudenkäynnin kustannuksiin niitä alentavasti niin asianosaisten kuin tuomioistuimenkin näkökulmasta.

Asiamäärät vuonna 2024

Pohjanmaan kärjäoikeuden tehtävänä on antaa tuomiopiirissään oikeusturvaa ratkaisemalla kärjäoikeudessa vireille laitettut asiat varmasti, luotettavasti, nopeasti ja kohtuullisin kustannuksin. Asiamäärissä tapahtui merkittävää kasvua erityisesti laajojen riita-asioiden, summaaristen asioiden sekä insolvenssiasioden osalta. Asioiden käsittelyajat ovat kohtalaisen hyvällä tasolla erityisesti summaarisissa riita-asioissa sekä rikosasioissa. Ratkaisumäärät ovat seuranneet myös hyvällä tasolla vireille tulleiden asioiden kasvua. AIPA:n käyttöönotto rikosasioissa on hidastanut asioiden käsittelyä. Pohjanmaan kärjäoikeuden tavoitteiden saavuttamista tukevat esimerkiksi hyvä ja kannustava esihenkilötyö, yhtenäisten työmenetelmien kehittäminen, ICT:n hyödyntäminen, tuomioistuinsovittelun tehostaminen ja ennen kaikkea osaavan ja motivoituneen henkilökunnan hyvinvoinnista sekä työssäjaksamisesta huolehtiminen.

	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä 31.12.2024
Rikosasiat	1760	1724	1135
Muut rikosoikeudelliset asiat	131	102	76
Pakkokeinoasiat	285	276	76
Laajat riita-asiat	369	349	251
Turvaamistoimet	3	4	0
Hakemusasiat	1299	1260	327
Velkajärjestelyasiat	169	180	81
Konkurssiasiat	172	175	114
Summaariset	50 026	47 239	9 108